

Ján Maršálek

MEDZI NAMI

Krajina Dom v pozadí

Krajina pokrývaná na kroky
poznačená cestami a potom
verná i v nešťastí

Na okraji vysnený dom
dom v ktorom chcem byť
sám sebou s inými

Byť v sebe
ako hrad v záhrade
ako jar v raji

Nie - to už neutajím
vec prerástla hranice
môjho mlčania

Raz

Idem od seba k sebe
vo dne i v noci
na tvári sledujem čas

Sledujem no nepočítam
dni bez pastiera ani slová
padajúce do tŕnia

Niekto mi to už zráta
presne – neodvolateľne
ako keď vytnú strom

Tridsaťtri (k)rokov

Zozadu - zovšadiaľ
počujem zvuky

Na chvíľu spomalím
uprostred prúdu -
pády a omyly
boli aj budú

Na chvíľu zastanem
i napriek času
pastieri s nádejou
oblaky pasú

Počujem roky
blížia sa ku mne
Kristove kroky

Dobrá vôľa

Narodiť sa
a byť povolaný
k hľadaniu cesty tam i späť
(do lona večnosti)

Nestratiť sa v záľahе dní
žiť vo viere
a tak nenáhodne nájsť
vlastnú dôstojnosť

Niekedy

Keď už mám zarobené
na svoj chlieb a hry
radostne si umyjem tvár
zuby a topánky
natriem túlavým krémom
proti všednosti

Kúpim si lístok a vystúpim
z každodenného autobusu
až na vrchol odvahy

Posilnený inými farbami
vystraším svoj tieň a svoj čas
na chvíľu zastavím

Chvenie

1

Snívalo sa mi s tebou
akosi samozrejme
osudovo sme zrástli

Akoby to inak ani nemohlo byť
akoby sa muselo zavíšiť
to čo začalo

2

Až keď ťa nájdem
budeš mi môcť dať mat

Ako strom

Stiahnem sa a stíchнем
na nemej skale: na brale
postavím hrad z vtáčích preletov
bude mojím útočiskom
mojou dobrovoľnou samotkou

Zbalím si veci
zhasnem a pohľadám kľúč
naslepo – plne ti dôverujúc
položím na váhy za i proti

Pred sebou nemožno ujst'
radšej zostanem

Tok

Sám s otázkou v hlave
križujem krajinu
(Ukrižovaný zostúpil z kríža
a vzal ho na plecيا)

Na čom visím a čo ma unáša?

Polostratený v bludisku
medzi začiatkom a nekonečnom
medzi ľuďmi a sám so sebou
dohovorím sa hádam aj mlčaním

Na čom visím a čo ma unáša?

Nájdem ťa pretože verím
že čas je len výmyslom zúfalcov
nájdem svoj stred
a tak sa dostanem k tebe

Poznanie

Už mi je lepšie
dozrieva ovocie a nádej
presahuje do večnosti

Stromy naďalej stoja
na svojich miestach
je sa o čo oprieť

Už mi je lepšie
spoznal som
katarzné účinky bolesti

V zrkadle

Na svet si sadá
splývavý smútok
z úschovne snov

Je chladno a prší
treba sa brodiť
mokrinou v duši

Vyber ten obraz
a zahod' rám

Chod' aj keď nevieš
za kým a kam

Zdvojenie

Nahé slová a holé vety
čierne na bielom

Podivín s básňou v oku
skupuje verše
a roztína ich napoly

Čo znesie papier
človeka občas zabolí

Domov

Duch miesta nespí
je na mňa zvedavý

Pokorne odpovedám:
tu som – vrátil som sa
ešte pred odchodom

Sen

Podivne bledý smutný muž
sám v cudzej krajine
v neznámom meste

Všade navôkol noc
a on sa chce dostať domov
do svojho neba

Hľadá staničné svetlá
dúfa že stihne nejaký vlak
Koľko je hodín?

Veru neviem
načo je mŕtvemu čas

Predstava

Po tej bláznivej noci
všetci mi z hlavy ušli

Zostala len ona a jej vôňa

Krehká menlivá stavba
z útržkov vyrástla vo mne

Zo stôp

Po inom túžim
iné dostávam

Do tela prenikol
hlavatý nepokoj

Vzpieram sa – ďakujem
za stopy vo vode
za roztavený čas

Aj to čo je mimo
je tajne v nás

Nepoznané

1

Viem o ňom
vyslovením
stane sa činom

Cítim ho v sebe
ale ešte neviem
o čom je reč

Akési slovo
chce byť aj mnou
vyrieknuté

2

Slovo
keď ťa spoznám
aj podľa mlčania
keď nájdem
tvoj pravý zmysel
potom ťa rozviažem

Nechcem tárať
a mlčať nemôžem

Priestor medzi nami

Je priestor dýchajúci
množinou našich pľúc

Je nádej pomoc dôvera
je strach a zlosť zlosť a strach

Priestor nami stvárnenny
raj aj peklo na zemi

Jeden a jedna sú dvaja
priestor nás delí i spája

Bludný kruh

Neotvorili brány
Morenu nevyniesli
mrazivé smrtné tiene
zostali medzi nimi

Uctievači modiel...

Zrazení na kolená
nevediac čo sa deje
narýchlo vystavali
oltáre beznádeje

Drobnice

1

Čosi sa stalo
vrapy je hojnosť
ale slov málo

2

Svedkovia mlčia
bojzlivé pohľady
zatínajú do tmy

3

Veci sa rozplynú
a čas ustane

Zostane nám iba to
čo sme rozdali

Vzt'ahy

Mnohé je inak
medzi nami
znova to vrie

Myslíme áno
vravíme nie

Alebo naopak

Vzt'ahy sa zauzlia
vyrastú tiene
vieme že nevieme
aj to čo vieme

Vojny

V boji muža proti mužovi
dalo sa hrdinsky zomrieť

Dnes máme pred očami
iné vojny a iné modly
frajeri v lietadlách
vraždia z nadhľadu

Krajina sa mení
rieky začínajú tiecť
ponad mosty

Vinníci možno dostanú
cenu za mier

Slovný tanec

Pozývam ťa
na kúsok reči

Vylúpime z vravy
to čo nás spája
trochu sa zohrejme
lebo už dlho sneží
padá chladná reč

Smiem prosiť
o kúsok nehy?

Valia sa na nás
zbytočné slová
vráťme sa
skúsme to znova!

Vianočná

Krajinu prikrylo ticho
akoby nasnežené

Mlčanie ponúkni mníchom
a slovo daruj žene

Nech už je všetko niečie
sebe daj snežnú báseň
o čase ktorý tečie
a mení život na sen

Viera

Obkolesujú nás ako hrádze
temné medzihviezdne priestory
Nepatrný človek - čo tu zvládze?
z prachu svoju slávu nestvorí

Kdesi skryté zdroje dôstojnosti
(ničota nás veru nepohostí)

Ale v tme sa viera mihotá
odokryva zmysel života

Nádej

Mesačná tvár nevýslovne tichá
o ľuďoch sa mnohé dozvedá
Pri srdci ma zádučivosť pichá
ako ďaleko je do neba!

Hľadať večnosť v čase? to je zradné
chvíľami si myslím že som na dne

Ale z viery nádej pramení
slabých posilňuje v trápení

Láska

Zo všetkých strán počuť hlasy
kadečo nás opája
Kdekto vraví že nás spasí
že má kľúče od raja

Pokrytci a podvodníci
(raz ich vlastné klamstvo zničí)

Ale múdrych presvedčí
iba láska bez reči

Jediný pokus

Človek obyčajný
pokus o život

Čas akoby nebol
dostatočne milosrdný
stihnúť toho možno
menej ako málo

Jedno však určite -
splynutie s vlastnou
konečnou podobou

Prechod

Každodennosť je naším chlebom
naším údelom

Či nie je v nás viac
pochybností ako hrdinstva?

Čas je len súčtom okamihov
a predsa
prechádzame cezeň
do večnosti

Kríž

Na dreve
pribitý
dvíha nás
k večnosti
cez bolesť k nádeji: alfa a omega
(slnko sa odelo do ľudskej kože)
nič nie je zbytočné nič nie je márne
s Ježišom
prijat' kríž
pokorne
nekrvavo
zvíťaziť
nad sebou

Tesnou bránou

Odhodiť pýchu
spýtať sa na cestu

Odpustiť druhým i sebe
a prijať svoj kríž

Napokon s nádejou
prekročiť prah...

Sila slova

1

Slovo je čin
aj zamlčané
aj neúprimné
ba aj klamlivé
niečo odhalí

2

Dobré zapáli sviecu
svetlom osoží

Po zlom zostane rana
ako po noži

Z prísloví rýb

Rieka nechce zahynúť
radšej sa vleje do mora

Čakať je márnosť
no ani hľadať nestačí

Žit'

Prísť na svet s krikom
ako bojovník

Objaviť more v kvapke
na dne vedomia
spoznať že sny sú sladké
až keď prebolia

Pospať si zopár nocí
v izbe pre hostí
potom sa ticho vložiť
do rúk večnosti

Neistota

Všetci sa stratili
vidno len tiene
bez tváre – bez mena

Čo sa to deje?
stála je už iba nestálosť
verná len premena

Pod maskou bez mena

Telegram Šifra

Ak sa má krčiť (zatajovať)
ak nemá mať pevný krok
nech radšej nechodí

Veď načo je komu
nevytlúpnuté jadro?

Šifra a zahodený kľúč

Polčas

Tanec na hrane
v očakávaní zlomu

Pýcha sa skláňa
pokora rastie

Čo je to šťastie?

V básni

Ten príbeh nerozpoviem
ani nerozmotám niť

Začiatok mám
i sladkokyslé jadro
no na koniec nedočiahnem

Trojslovo

1

Tak mnoho je slz a otázok
mnoho ciest a málo odpovedí
kde má byť liek tam sa motá zlo

Od únavy som už celkom bledý
chcel som lásku ale nemám ju
napil som sa no aj tak ma smädí

Pane ty si cesta k poznaniu

2

Možno prežiť život v pokoji?
čítam: iba čistý nepošpiní
a len odvážny sa nebojí...

Vidí sa mi že som niekto iný
zlý prach z ciest mi sadá na pľúca
neviem zrátať zásluhy a viny

Pane ty si pravda pravdúca

3

Zbytočné je robiť paniku
vravíš: hľadaj otvorené dvere
bytie nesmeruje k zániku!

V každom (zdá sa) zdravé zrnko drieme
nádej nikdy nie je nemocná
beznádej zas ustupuje viere

Pane ty si život bez konca

Obsah

Krajina Dom v pozadí
Raz
Tridsaťtri (k)rokov
Dobrá vôľa
Niekedy
Chvenie
Ako strom
Tok
Poznanie
V zrkadle
Zdvojenie
Domov
Sen
Predstava
Zo stôp
Nepoznané
Priestor medzi nami
Bludný kruh
Drobnice
Vzťahy
Vojny
Slovný tanec
Vianočná

Viera
Nádej
Láska
Jediný pokus
Prechod
Križ
Tesnou bránou
Sila slova
Z prísloví rýb
Žit'
Neistota
Telegram Šifra
Polčas
V básni
Trojslovo

Ján Maršálek
MEDZI NAMI

•
Vyšlo v EDÍCII OMEGA – literárneho klubu
pri Krajskej knižnici M. Rešetku v Trenčíne
2001

•